

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

5.5.2023

Asia: Luonnos hallituksen esityksestä: kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattaminen.
Lausuntopyynnön diaarinumero: Asia VN/30930/2022.

Pörssisäätiön lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle kestävyysraportointidirektiivin voimaansaattamisesta

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Tausta

Lausuntopyynnön kohteena oleva luonnos hallituksen esitykseksi koskee, kestävyysraportointidirektiivin kansallista voimaan saattamista. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464 asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (jäljempänä ”kestävyysraportointidirektiivi”).

Yleisiä huomioita kestävyysraportointidirektiivistä ja sen täytäntöönpanosta

Pörssisäätiö pitää kestävyysraportointidirektiiviä tervetulleena ja kannatettavana hankkeena. Erilaiset sijoittajat tarvitsevat kasvavissa määrin luotettavaa, kattavaa ja vertailukelpoista kestävyysinformaatiota yrityksistä. Lisäksi monet rahoitusmarkkinatoimijat tarvitsevat kattavampaa kestävyysinformaatiota täyttääkseen EU:n kestävän rahoituksen sääntelystä johtuvat velvoitteensa.

Yhtäältä monet sijoittajat ovat yhä kiinnostuneempia sijoituskohteidensa ESG-suoriutumisesta ja painottavat kestävyyskysymyksiä sijoituspäätöksiä tehdessä. Tämä koskee niin institutionaalisia sijoittajia kuin myös yksityissijoittajia. Toisaalta monet sijoittajat pyrkivät enenemissä määrin hallitsemaan sijoitusportfolioidensa ilmatoriskiiä. Tämän tavoitteen kannalta on olennaista, että yhtiöiden raportoiman informaation perusteella sijoittajat pystyvät arvioimaan luotettavasti yhtiöiden resilienssiä ja markkinat pystyvät hinnoittelemaan sijoituskohteidensa ilmatoriskin oikein. Muutoin pääomamarkkinat ovat alttiita tähän liittyvälle järjestelmäriskille.

Lisäksi EU:n kestävän rahoituksen lainsäädäntökehikko on lisännyt merkittävästi rahoitusmarkkinatoimijoiden tiedontarvetta, joka kohdistuu yritysten kestävyysinformaatioon. Rahoitusmarkkinatoimijoille on asetettu merkittäviä tiedonantovelvollisuuksia, jotka muun muassa liittyvät kestävyystekijöiden huomioimiseen

sijoitustoiminnassa ja haitallisten kestävyysvaikutusten arviointiin, mutta vastaavasti reaalityalouden yritysten toiminnasta ei ole nykyisen ei-taloudellisesta annetun direktiivin nojalla ole saatavissa riittävästi kestävyystietoa.

Pörssisäätiö pitää kannatettava Suomen lähtökohtaisesti positiivista suhtautumista kestävyysraportointidirektiivin täytäntöönpanoon. Pörssisäätiö kuitenkin muistuttaa, että kestävyysraportointia koskeva tiedontarve kytkeytyy kaikkeen liiketoimintaan ja sen rahoittamiseen, eikä vain pörssiyritysten toimintaan. Tästä syystä Pörssisäätiö erityisesti kiittää kansallisista ratkaisuista soveltamisalan ja sähköisen tilinpäätösraportoinnin osalta, koska ehdotetut ratkaisut eivät nosta listautumiskynnystä, vaan kohtelevat yritystoiminnan harjoittamista tasapuolisesti markkinapaikasta riippumatta.

Erityisiä huomioita direktiiviehdotuksesta

Tilinpäätös- ja kestävyystietojen digitaalinen rekisteröinti

Avoimuidirektiivin nojalla on säädetty jo erikseen velvollisuudesta julkistaa tilinpäätös koneluettavassa ESEF-muodossa (*European Single Electronic Format*). Edellä mainittu tilinpäätöstietoja koskeva velvoite koskee pörssiyrityksiä. Kestävyysraportointidirektiivissä on vastaava velvollisuus koskien kestävyysraporttia, mikä puolestaan koskee kaikkia kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä.

Pörssisäätiö pitää erityisen kannatettavana työ- ja elinkeinoministeriön ehdottamaa ratkaisua, jossa yritykset veloitettaisiin kestävyysraportointinsa ohella toimittamaan myös tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa digitaalisessa muodossa Patentti- ja rekisterihallitukselle, jotta nämä asiakirjat olisivat kansalaisten ja sidosryhmien saatavilla vaivattomasti yhdenmukaisella tavalla, vaikka kestävyysraportointidirektiivin vaatimukset digimuodosta kohdistuvat yksinomaan kestävyysraportin käsittävään toimintakertomukseen. Pörssisäätiö yhtyy työ- ja elinkeinoministeriön kantaan, että erottelu tässä suhteessa olisi epätarkoituksenmukaista sijoittajien ja muiden sidosryhmien informaatiotarpeiden täyttämisen kannalta ottaen huomioon, että kestävyysraportin käsittävä toimintakertomus liitetään aina tilinpäätökseen. Nämä asiakirjat muodostavat yhteisen kokonaisuuden.

Pörssisäätiö korostaa myös sitä, että tällä hetkellä digimuotoinen tilinpäätösraportointi muodostaa listautumiskynnystä nostavan tekijän, koska se on nykyisellään rajattu koskemaan vain pörssiyrityksiä. Tilinpäätösinformaation digitalisointi on luonnollinen jatkumo yritystoiminnan ja taloushallinnon digitalisaatiolle, eikä koske vain pörssiyrityksiä.

Osuuskuntia koskeva kansallinen laajennusehdotus

Pörssisäätiö pitää tervetulleena kansallista laajennusehdotusta, jonka mukaan osuuskunnat kuuluvat kestävyysraportointia koskevan sääntelyn piiriin samoin kriteerein kuin osakeyritykset. Yleistä yritystoimintaa koskevaa sääntelyä ei ole perusteltua rajata oikeudellisen muodon perusteella, sillä se muodostaisi mahdollisuuden sääntelyarbitraasiin.

Pörssisäätiö nostaa esille, että lainsäädäntö tuntee nykyisellään pörssiosuuskunnan käsitteen ja Suomessa on myös useita laajamittaista yritystoimintaa harjoittavaa osuuskuntaa. Jos osuuskunnat jätettäisiin käsillä olevan sääntelyn ulkopuolelle, sillä voisi olla negatiivisia vaikutuksia pääomamarkkinoiden toimintaan.

Raportointistandardien ensisijaisuus

Tarkemmat raportointistandardit tullaan määrittämään myöhemmin annettavissa Euroopan komission delegoiduissa asetuksissa, jotka tulevat olemaan suoraan velvoittavaa oikeutta Suomessa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan nimenomaisesti säädettäväksi, että lainsäännöksen ja raportointistandardin välisessä mahdollisessa ristiriidassa pidetään standardia ensisijaisena. Näin raportointivelvolliset voivat tukeutua standardeihin ilman, että kunkin standardikohdan osalta olisi tarpeen pohtia enemmän sen suhdetta kirjanpitolakiin ehdotettaviin säännöksiin. Samaan lopputulokseen päästäisiin kuitenkin ilman nimenomaista säännöstä, kun lainsäädäntöä tulkitaan oikeaoppisesti oikeuslähdeopin mukaisesti. Ehdotettua sääntelyratkaisua on kuitenkin pidettävä tervetulleena, koska se helpottaa lain ja raportointistandardien tulkitsemista etenkin tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole oikeudellista koulutusta.

Annamme mielellämme lisätietoa lausunnostamme.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja

Jesse Collin
lakijohtaja